

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Відокремлений структурний підрозділ
«Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного університету «Одеська морська академія»

Затверджено наказом начальника
ВСП «МФК ім. О.І. Маринеска
НУ «ОМА»
від 02 січня 2025 року № 8

І Н С Т Р У К Ц І Я № 24

Вступний інструктаж з пожежної безпеки

м. Одеса – 2025

ІНСТРУКЦІЯ № 24
Вступний інструктаж з пожежної безпеки
у ВСП «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска
Національного Університету „Одеська Морська Академія”

1. Загальні положення.

Ця Інструкція розроблена відповідно до основних положень Кодексу цивільного захисту України та відповідного Положення і діє в усіх структурних підрозділах ВСП «Морехідний фаховий коледж ім. О.І. Маринеска Національного Університету „Одеська Морська Академія”.

Вступний інструктаж з питань пожежної безпеки (далі протипожежний інструктаж) проводиться з усіма працівниками, які щойно прийняті на роботу (постійну або тимчасову), а також з особами, які прибули в навчальний заклад у відрядження, на роботу, навчання, виробничу практику і мають брати безпосередню участь у навчальному та виробничому процесах.

Вступний протипожежний інструктаж проводиться на підставі діючих в коледжу правил, інструкцій та інших нормативних актів з питань пожежної безпеки у спеціально обладнаному для цього приміщенні фахівцем, на якого наказом по навчальному закладу покладені ці обов'язки, в даному випадку на працівників служби пожежної безпеки.

Вступний протипожежний інструктаж спрямований на вивчення заходів пожежної безпеки на об'єкті та робочому місці; порядку сповіщення про пожежу, дій під час пожежі, застосування первинних засобів пожежогасіння. При вивченні питань з вступного інструктажу враховується специфіка навчального процесу, технічна характеристика об'єктів, пожежна небезпека речовин і матеріалів, що застосовуються, та інші чинники, які впливають на стан пожежної безпеки коледжу.

Результати вступного інструктажу реєструються в спеціальному журналі під особистий підпис особи, яку інструктують. Результат інструктажу також відображується в заяві особи, яка влаштовується на роботу не залежно від посади чи вступає на навчання.

Вступний інструктаж з студентами першого курсу проводять куратори навчальних груп, пройшовши попередньо навчання в службі пожежної безпеки.

2. Терміни та визначення.

Пожежна безпека - це стан об'єкта, при якому виключається можливість пожежі, а у випадку її виникнення вживаються необхідні заходи щодо усунення негативного впливу небезпечних факторів пожежі на людей, споруди і матеріальні цінності.

Пожежна безпека на об'єктах забезпечується організаційними, технічними заходами і протипожежним захистом.

Пожежна небезпека - сукупність чинників, які зумовлюють можливість виникнення та (або) розвитку пожежі на об'єкті.

Противопожежний режим - це комплекс встановлених норм і правил поведінки людей, виконання робіт і експлуатація об'єкта, спрямованих на забезпечення пожежної безпеки.

Джерело запалювання - теплова енергія або об'єкт, який виділяє теплову енергію, достатню для запалювання.

Первинні засоби пожежогасіння призначені для гасіння пожеж в початковій стадії їх розвитку до прибуття пожежних підрозділів. До них відносяться ручні і пересувні вогнегасники, гідропульти, відра, бочки з водою, внутрішні пожежні крани, лопати, ящики з піском, азбестові полотна, войлочні мати, кошми, ломи, пили, багри, вила

Дим - стійка **дисперсна система**, яка складається з дрібних твердих частинок, зважених у повітрі або інших газах. Це - типовий **аерозоль** з розмірами частинок від 10^{-7} до 10^{-5} м. На відміну від більш грубодисперсної системи - **пилу** - дим не осідає під дією сили **земного тяжіння**. Частинки диму можуть слугувати **ядрами конденсації** атмосферної **вологи**, в результаті чого виникає **туман**.

Евакуація - процес виведення населення і життєважливих ресурсів першої необхідності з території можливої загрози від катастрофи чи пожежі.

Нагрівальні прилади - прилади, що ними нагрівають речовину (матеріал) або середовище, що оточує їх. Розрізняють Н. п. теплогенеруючі, де згоряє паливо (газові плити, паяльні лампи та ін.) або протікає електричний струм (напр., електропаяльники, електроконвектори), і теплообмінні (конвектори деяких типів, бойлери, повітрянагрівники, радіатори тощо), в яких циркулює теплоносій. Н. п. застосовують у різних галузях науки і техніки, у побуті.

Опалення - штучний обігрів приміщень в холодний період року з метою відшкодування у них тепловтрат і підтримки на заданому рівні **температури**, що відповідає умовам теплового комфорту, а також вимогам замовника.

Полум'я - газоподібне середовище, що включає в себе (у ряді випадків) дисперговані конденсовані продукти, в якому відбуваються фізико-хімічні перетворення реагентів, що приводять до світіння, тепловиділення і саморозігріву. Газоподібне середовище полум'я містить заряджені частинки (**іони, радикали**), що обумовлює наявність **електропровідності** полум'я і його взаємодії з електромагнітними полями.

3. Вимоги пожежної безпеки.

Кожен працівник та студент навчального закладу зобов'язані знати і виконувати правила пожежної безпеки, а при виникненні пожежі – вжити всіх залежних від них заходів для рятування людей і гасіння пожежі.

Сходові клітки, евакуаційні виходи, проходи, коридорні тамбури повинні утримуватися постійно вільними.

У кабінетах столи, стільці необхідно встановлювати так, щоб не заставляли виходів із кабінетів.

У аудиторіях, лабораторіях, кабінетах, майстернях слід суворо дотримуватись протипожежного режиму. Приміщення повинні постійно утримуватись в чистоті.

Весь пожежний інвентар і обладнання треба утримувати у справному стані, розміщувати на видних місцях.

На територіях забороняється розкладання вогнищ, спалювання сміття.

На територіях забороняється паління (куріння), без відведення для цього спеціальних місць.

У виробничих приміщеннях та навчальних лабораторіях горючі речовини й матеріали потрібно зберігати у шафах, що замикаються.

Забороняється використовувати електроприлади із пошкодженою ізоляцією, зберігати біля них рідини, які легко займаються, обгортати папером або тканиною електричні лампи.

Забороняється працювати на несправному обладнанні.

Перед початком роботи з електрообладнанням перевірте наявність і надійність кріплення захисних засобів і з'єднання захисного заземлення, занулення.

Виконуйте лише ту роботу, з якої пройшли інструктаж, не передоручайте свою роботу іншим особам.

Забороняється використовувати пожежний інвентар та обладнання для господарських та інших потреб, не пов'язаних з пожежогасінням.

Не дозволяється використовувати кабелі і проводи із пошкодженою ізоляцією.

Не дозволяється переносити ввімкнені електроприлади, залишати без догляду ввімкнені в електромережу нагрівальні прилади.

Забороняється користуватися пошкодженими розетками, зав'язувати і скручувати електропроводи.

Забороняється самостійно усувати несправності електромережі та електрообладнання.

Після закінчення роботи слід прибрати сміття, відходи та виробничі обрізки.

4. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях.

У випадку виникнення пожежі дії працівників мають бути спрямовані на створення безпеки:

у першу чергу провести рятування та евакуацію згідно з планом евакуації;

при охопленні полум'ям вхідних дверей евакуація проводиться через вікна (перший поверх);

діяти чітко, без метушні, запобігати проявам паніки серед співробітників;

організувати зустріч пожежно-рятувальних підрозділів.

Кожен працівник, який виявив пожежу або її ознаки (задимлення, запах горіння або тління різних матеріалів тощо), зобов'язаний:

вимкнути електромережу;

негайно повідомити про це по телефону **101** до пожежно-рятувальної служби;

сповістити про пожежу адміністрацію навчального закладу;

вжити заходів щодо гасіння пожежі наявними засобами пожежогасіння; якщо у кімнаті є вода - змочити нею все приміщення та його предмети, це дозволить на деякій час зменшити дію диму та полум'я;

знеструмлену електропроводку можна гасити піском, водою, вогнегасником;

загоряння у витяжній шафі ліквідується вогнегасником після вимкнення вентилятора;

у випадку загоряння проводів зварювального апарату виключіть його, а потім трансформатор і полум'я загасіть піском чи вогнегасником;

Якщо на вас зайнявся одяг:

не можна бігти, це лише підсилить горіння;

треба швидко скинути одяг, що зайнявся, а якщо це не вдалося, варто впасти та качатися по підлозі (землі), збиваючи полум'я.

Якщо на іншій людині зайнявся одяг:

не можна давати людині бігати, - полум'я розгориться ще сильніше;

треба допомогти ураженому швидко скинути одяг, що зайнявся, і залити його водою;

якщо це не вдалося, необхідно повалити потерпілого на підлогу (землю). Намагайтеся будь-яким способом збити полум'я: залийте водою, засипайте землею, закидайте снігом, накиньте щільну тканину (брезент, ковдру, пальто) і щільно пригорніть тканину до палаючого одягу. При цьому голову потерпілого слід залишити відкритою, щоб уникнути отруєння продуктами горіння;

надати першу (долікарську) допомогу потерпілим в аварійній ситуації;

При опіках:

при термічних опіках першого ступеня уражене місце обробляють етиловим спиртом, після чого накладають суху стерильну пов'язку або чисту тканину і звертаються до дерматолога.

Ні в якому разі не можна проколювати пухир (він захищає рану від інфекції), змочувати місця опіків водою, припікати їх розчинами перманганату калію, брильянтового зеленого, йоду, застосовувати - народні засоби, різні олії, вазелін, тощо бо вони тільки підсилюють опіки сповільнюють загоєння ран;

при важких опіках необхідно негайно відправити потерпілого до лікувального закладу.

Інструкцію розробив:

Інженер з охорони праці

Олександр Гріщенко